

2015Z06523

Vragen van de leden **Siderius** en **Karabulut** (beiden SP) aan de Staatssecretarissen van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de toekomst van leerlingen die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen* (ingezonden 10 april 2015).

Vraag 1

Bent u ermee bekend dat leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, slechts zeer beperkt kunnen doorstromen naar een opleiding op mbo niveau 2, omdat de verplichte taal- en rekentoets voor een zeer groot deel van deze leerlingen een obstakel vormt en zij daardoor een diploma op mbo-niveau 2 nooit kunnen behalen? Zo ja, welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?^{1 2}

Vraag 2

Bent u ermee bekend dat leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, met een entreeopleiding op mbo niveau 1 weinig geholpen zijn, omdat er bij dit type onderwijs ook geen startkwalificatie kan worden behaald? Zo ja, welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?

Vraag 3

In hoeverre kunnen leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, vanwege de Participatiewet geen aanvraag meer doen voor een jonggehandicaptenuitkering, omdat deze leerlingen niet in de categorie 80 tot 100 procent arbeidsongeschikt vallen en zij hierdoor ook geen aanspraak kunnen maken op voorzieningen via het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) zoals een jobcoach of andere hulpmiddelen? Welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs

¹ Gesprek met verschillende directeuren van praktijkscholen in Overijssel, Drenthe en Friesland

² Wet referentieniveau Nederlandse taal en rekenen – Kamerstuk 32 290

en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?^{3 4}

Vraag 4

Bent u ermee bekend dat leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, vanwege de Participatiewet vaak geen aanvraag kunnen doen voor een bijstandsuitkering, omdat deze leerlingen in de meeste situaties nog woonachtig zijn bij de ouders? Zo ja, welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?⁵

Vraag 5

Bent u ermee bekend dat leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, vanwege de Participatiewet geen toegang meer hebben tot de sociale werkplaats (Wet sociale werkvoorziening-indicatie), omdat de toegang tot de sociale werkplaatsen per 1 januari 2015 is afgesneden en de sociale werkplaatsen op termijn worden gesloten? Zo ja, welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?⁶

Vraag 6

Bent u ermee bekend dat leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, grote moeite hebben met het vinden van een plek op de arbeidsmarkt, vanwege het ontbreken van een startkwalificatie? Zo ja, welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?

Vraag 7

Bent u ermee bekend dat leerlingen, die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen, door de bezuinigingen op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet per 1 januari 2015 niet meer in aanmerking komen voor dagbesteding? Zo ja, welk effect heeft dit op de succesvolle uitstroom van leerlingen uit het praktijkonderwijs en het aantal leerlingen dat in Nederland na het doorlopen van het praktijkonderwijs werkloos thuis komt te zitten?^{7 8}

Vraag 8

Kunt u nauwkeurig uiteenzetten welke mogelijkheden er zijn op de arbeidsmarkt in gesubsidieerde banen of dagbesteding voor leerlingen die het praktijkonderwijs succesvol doorlopen hebben en een getuigschrift ontvangen hebben? Welke maatregelen neemt de u om te voorkomen dat deze leerlingen duurzaam thuis komen te zitten?

Vraag 9

Hoeveel van de 125.000 garantiebanen zijn tot op heden (eerste kwartaal 2015) ingevuld door arbeidskrachten die het praktijkonderwijs succesvol hebben doorlopen? Welk deel van deze garantiebanen zijn bedoeld voor leerlingen die van het praktijkonderwijs af komen? Wat is de doelstelling?⁹

Vraag 10

Bent u bereid om de leerlingen, die het praktijkonderwijs verlaten, niet slechts twee jaar te volgen, maar vijf jaar, zodat er serieus geconcludeerd kan worden of leerlingen een duurzame uitstroom hebben gerealiseerd en niet na allerlei tijdelijke voorzieningen alsnog thuis zijn komen te zitten?¹⁰

³ Participatiewet – Kamerstukken 33 161

⁴ Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

⁵ Participatiewet – Kamerstukken 33 161

⁶ Participatiewet – Kamerstukken 33 161

⁷ Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 – Kamerstukken 33 841

⁸ Jeugdwet – Kamerstukken 33 684

⁹ Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten – Kamerstukken 33 981

¹⁰ Uitstroommonitor praktijkonderwijs 2013–2014

Vraag 11

Hoe beoordeelt u het feit dat het aantal leerlingen zonder werk of zonder opleiding binnen twee jaar bijna is verdubbeld nadat zij het praktijkonderwijs hebben doorlopen?¹¹

Vraag 12

Welke maatregelen neemt u om ervoor te zorgen dat leerlingen, die na het praktijkonderwijs thuis komen te zitten en geen inkomensvoorziening ontvangen, uit beeld verdwijnen bij gemeenten?

Vraag 13

Welk effect heeft het thuiszitten van leerlingen na het praktijkonderwijs op het aantal tienerzwangerschappen onder deze groep, het ontplooiën van criminele activiteiten van deze ex-leerlingen en het slachtoffer worden van uitbuiting? Bent u bereid om hier onafhankelijk onderzoek naar te verrichten?

Vraag 14

Herkent u de bevindingen van de praktijkscholen dat de belangrijkste voorspeller voor duurzaam thuiszitten de situatie is van leerlingen die van het praktijkonderwijs komen, 18 jaar zijn en werkloos thuis komen te zitten? Welke maatregelen neemt u om het risico op duurzaam thuiszitten te verkleinen voor leerlingen van het praktijkonderwijs?

Vraag 15

Ziet u mogelijkheden om – nu de kwalificatieplicht voor leerlingen in het praktijkonderwijs is geschrapt – de leerplicht voor leerlingen op het praktijkonderwijs te verhogen naar 18 jaar, zodat voldoende begeleiding tot het 18 jaar gegarandeerd is?¹²

Vraag 16

Kunt u toelichten welke onderzoeksopdracht er is verstrekt voor het onderzoek naar de verevening van de middelen voor het leerwegondersteunend onderwijs en het praktijkonderwijs én welke criteria en variabelen er worden gehanteerd in dit onderzoek?¹³

Vraag 17

Bent u ermee bekend dat de praktijkscholen sterk last hebben van de verminderde Europees Sociaal Fonds (ESF)-gelden waardoor de nazorgverplichting die de praktijkscholen terecht is opgelegd – en waarvoor praktijkscholen niet vanuit het ministerie worden bekostigd – in het gedrang komt? Ziet u mogelijkheden om de praktijkscholen te compenseren voor deze verminderde ESF-gelden waardoor zij hun nazorgverplichting kunnen nakomen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 18

Op welke wijze gaat u garanderen dat de gelden die voor het vroegtijdig schoolverlaten vanaf volgend beschikbaar worden gesteld voor kwetsbare leerlingen uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs ook daadwerkelijk beschikbaar komen voor deze groep, nu blijkt dat het praktijkonderwijs niet aan tafel zit bij de verdeling van deze gelden?

Vraag 19

Hoe beoordeelt u de maatschappelijke betekenis van de praktijkscholen in Nederland? Zou deze maatschappelijke betekenis niet aanleiding voor u moeten zijn om het praktijkonderwijs onafhankelijk te maken van andere onderwijssoorten én deze scholen zelfstandige bekostiging en landelijke criteria ook na 2018 te garanderen? Zo nee, waarom niet?

¹¹ Uitstroommonitor praktijkonderwijs 2013–2014

¹² Leerplichtwet – artikel 4a, lid 2

¹³ Kamerstukken 33 993 (Integratie lwoo en pro in passend onderwijs)